

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

NÕUKOGU

Nõukogu järeldused, milles käsitletakse koolide arendamist ja õpetamise täiustamist

(2017/C 421/03)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE küsimuse poliitilist tausta, mis on esitatud käesolevate järelduste lisas,

TUNNISTADES, ET

- 1) kvaliteetse, kaasava ja võrdse koolihariduse võimaldamine kõikidele õpilastele on väga oluline prioriteet, mis mõjutab tulevikus Euroopa Liidu sotsiaalset arengut ja jätkusuutlikku majanduskasvu. Haridusel on määrav roll noorte väljavaadete ja võimaluste jaoks ning see loob aluse õppurite eneseteostusele ühiskondlikus ja sotsiaalses elus, tööturul ja eraelus;
- 2) üksikisikute jaoks on oluline jätkata õppimist kogu elu jooksul, et tulla toime kiiresti muutuva maailma väljakutsetega. Koolid, millel on laiema kogukonna toetus, võivad etendada olulist rolli, aidates üksikisikutel arendada erinevaid võtmepädevusi, ⁽¹⁾ võtta vastutus oma elukestva õppe ja karjääri eest ning kujuneda aktiivseteks ja vastutustundlikeks kodanikeks;

OLLES TEADLIK

- 3) vajadusest rakendada õpetamisel, õppimisel ja kooliharidussüsteemide juhtimisel kaasaegseid lähenemisviise, mis põhinevad õppimisteaduse edusammudel ning aitavad koolidel reageerida õpilaste, ühiskonna ja tööturu, samuti digitaalsest ja tehnoloogilisest arengust tingitud muutuvatele haridusalastele nõudmistele;
- 4) probleemidest, mis tuleb lahendada, et saavutada 2020. aastaks seatud sihti vähendada lugemises, matemaatikas ja loodusteadustes ⁽²⁾ madala õppeedukusega isikute osakaalu, milleks on vaja tõsiseid poliitilisi jõupingutusi, et parandada koolide suutlikkust toetada kõiki, sealhulgas hariduslike erivajadustega või ebasoodsa taustaga õpilasi;
- 5) asjaolust, et vaatamata viimase kümnendi jooksul saavutatud edule on vaja teha jätkuvaid jõupingutusi, et saavutada strateegia „Euroopa 2020“ peamine eesmärk vähendada varakult haridussüsteemist lahkumise määra ⁽³⁾;
- 6) vajadusest edendada õiglust, võrdsust ja kaasavust koolihariduses ja selle kaudu, sest sotsiaalmajanduslik taust on jätkuvalt oluline mõjutegur õpilaste haridusalastes saavutustes,
- 7) vajadusest investeerida õpetajatesse ja koolijuhtidesse kui määravasse tegurisse õpilaste saavutustes ning toetada neid vastutuse võtmisel ning parema tasakaalu saavutamisel ametialase sõltumatuse ja vastutuse vahel;

⁽¹⁾ 2006. aasta soovitusel võtmepädevuste kohta elukestvas õppes on võtmepädevusi määratletud kui teadmiste, oskuste ja suhtumiste kogumit.

⁽²⁾ 2020. aastaks peaks põhioskuste (lugemine, matemaatika ja loodusteadused) alal madala õppeedukusega 15aastaste osakaal olema väiksem kui 15 %.

⁽³⁾ 2020. aastaks peaks varakult õpingute või koolituse katkestajate osatähtsus olema väiksem kui 10 %.

- 8) kooliharidussüsteemide heade juhtimistavade olulisusest ning sellest, et kooli sõltumatuse ja vastutuse vaheline tasakaal on otsustava tähtsusega tegur kvaliteedi, võrdsete võimaluste ja tõhususe parandamisel hariduses;
- 9) alushariduse ja lapsehoiu tähtsusest, millega pannakse alus parematele saavutustele kõigil järgmistel haridustasemetel ja osalemisele elukestvas õppes, samuti kõikide laste hariduse, heaolu ja arengu edendamise tähtsusest;

RÕHUTAB, ET

- 10) Euroopa kooliharidust iseloomustab mitmekesisus ning liikmesriigid vastutavad täielikult oma haridussüsteemide korraldamise ja arendamise eest, mis tähendab, et ühiste probleemide lahendamine ja sihipäraste reformide rakendamine võib sõltuvalt riiklikest, piirkondlikest ja kohalikest oludest varieeruda;
- 11) Euroopa koostööl koolihariduse valdkonnas on, eelkõige programmi Erasmus+ kaudu, suur ELi lisaväärtus ja oluline roll kvaliteetse hariduse tagamisel, luues tihedamaid kontakte Euroopa noorte vahel, edendades ühist Euroopa identiteeti ja toetades haridusvaldkonna poliitikareforme;

TERVITAB komisjoni teatist „Koolide arendamine ja õpetamise täiustamine, et anda noortele edasiseks eluks hea stardipositsioon“, ⁽¹⁾ milles määratletakse kolm valdkonda, kus on vaja võtta meetmeid ja kus Euroopa tasandi toetus võib aidata;

KUTSUB seetõttu LIIKMESRIIKE ÜLES, võttes nõuetekohaselt arvesse subsidiaarsuse põhimõtet ning liikmesriikide olukorda, keskenduma järgmistele esmatähtsatele tegevusvaldkondadele:

- 12) tagada kvaliteetne ja kaasav haridus ⁽²⁾ ning panustada kõikide õpilaste annete ja potentsiaali arendamisse järgmiselt:
 - a) aidata koolidel õpetamise ja õppimise arendamisel rakendada terviklikku koolikäsitlust, et edendada kaasavat, motiveerivat ja toetavat koolikultuuri, keskendudes kogu koolikogukonna heaolule ning nulltolerantsile kiusamise, vägivalda ja mis tahes alusel diskrimineerimise suhtes;
 - b) astuda samme, et tagada põhjalike aineteadmiste omandamine ja kõikide võtmepädevuste, eelkõige sotsiaalsete ja kodanikupädevuste arendamine, samuti edendada ühiseid väärtusi ⁽³⁾;
 - c) toetada õpilaste motivatsiooni, nende õppima õppimise pädevust ja vastutuse võtmist õppimise eest ning edendada õpilaste sõnaõigust, demokraatlikku dialoogi ja koolielus osalemist;
 - d) rikastada õpikogemusi, toetades samal ajal digitehnoloogiatega tõhusat kasutamist ning ergutades tegevusi, mis ühendavad õppimise tegeliku elu kogemustega, kasutades näiteks projekti- ja probleemipõhist õpet, töökohal toimuvat õpet või osalemist kohaliku kogukonna tegevuses;
 - e) investeerida õigeaegselt ja sihipäraselt hariduslike erivajadustega või ebasoodsatest oludest pärinevate ja eriti ohustatud õppurite toetamisse, kasutades mitmesuguseid vahendeid, sealhulgas pakkudes paremat juurdepääsu kaasavale keskkonnale ning keskendudes üleminekutele haridussüsteemi piires ja koolist tööturule;
 - f) investeerida kvaliteetsesse alusharidusse ja lapsehoiu, ⁽⁴⁾ mis oleks ligipääsetav ja kättesaadav kõigile lastele;

13) innustada õpetajaid ja koolijuhte:

- a) liikuma tervikliku õpetajapoliitika suunas, mis hõlmab kogu nende kutsealast karjääri ja kasutab hariduses ära digiteerimise;
- b) muutma nende karjääri atraktiivsemaks, pakkudes kvaliteetseid töötingimusi ja tõhustades toetust, tagasisidet ja juhiseid, eelkõige tööd alustavate õpetajate ja koolijuhtide osas;
- c) võimaldama kvaliteetset õpetajate tasemekoolitust, mille puhul tuleks eelkõige keskenduda hästi ette valmistatud praktikale, mis hõlmab kogu nende õpingute kestust ning mida vajaduse korral juhendaksid väljaõppinud mentorid;

⁽¹⁾ 9842/17.

⁽²⁾ Nagu on osutatud dokumendis „Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused kaasamise kohta mitmekesisuses, et tagada kvaliteetne haridus igaühele“ (veebruar 2017).

⁽³⁾ Nagu on osutatud deklaratsioonis kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamise kohta hariduse kaudu.

⁽⁴⁾ Nagu on osutatud nõukogu järeldustes väikelaste hariduse ja hoiu kohta: lapsed tuleb eluks tulevikuuühiskonnas hästi ette valmistada (19.–20. mai 2011).

- d) investeerima õpetajakarjääri kõikidel etappidel täienduskoolitusse ja arengusse ning tõhustama koolide juhtimist;
- e) toetama õpetajate koolitajate ja mentorite ettevalmistamist ja täienduskoolitust ning muutma õpetajate õpetamine ja koolitamine kogemuspõhiseks;
- f) tõhustama õpetajate ja koolijuhtide sihipärast koostööd, õppimisvõrgustikke, internetikogukondi ja innovatiivseid pedagoogilisi tavasid ning kaasata teisi asjakohaseid sidusrühmi;

14) liikuda paremini toimiva, õiglasema ja tõhusama juhtimise suunas järgmiselt:

- a) leida sobiv tasakaal iseseisvuse ja vastutuse vahel, eesmärgiga toetada pidevat arengut ja innovatsiooni kooli ja haridussüsteemi tasandil;
- b) arendada edasi kvaliteedi tagamise süsteeme, sealhulgas enesehindamist, kvantitatiivset ja kvalitatiivset hindamist kooskõlas riiklike oludega, ning poliitikaid, mis põhinevad ühisel arusaamal kooli arengust, millesse on panustanud ja mida jaganud huvipooled;
- c) toetada tõenduspõhist poliitikat ning andmete tasakaalustatud ja asjakohast kasutamist, sealhulgas rahvusvahelistest võrdlevatest uuringutest ning hariduse ja koolituse valdkonna ülevaatest pärinevaid andmeid;
- d) püüelda selle poole, et kulutused kooliharidusse oleksid piisavad ja tõhusad ning ressursside kasutamine kõikidel tasanditel optimaalne, ning käivitada vajaduse korral koolihariduse struktuurireformid;

KUTSUB KOMISJONI ÜLES liikmesriikide võetud meetmeid täiendama ja toetama nende koostööd eesmärgiga:

- 15) laiendada koolidevahelist koostööd, tehes programmi „Erasmus+“ kaudu paremini kättesaadavaks koolide partnerluse, eTwinningu, üliõpilaste, personali ja õpetajate koolitajate liikuvuse, sealhulgas tööd alustanud ja tulevaste õpetajate ning koolijuhtide praktiliste kogemuste omandamise võimalused välismaal;
- 16) soodustada parimate tavade vahetamise ja vastastikuse õppe kaudu kõikide noorte laialdaste võtmepädevuste arendamist, mis hõlmavad põhioskusi, digipädevusi ning isiklikku ja sotsiaalset arengut ja kodanikuaktiivsust toetavaid pädevusi;
- 17) suurendada koolide valmisolekut õppeprotsessiks digiajastul, näiteks edendades õpetajate enesehindamist ja digioskuste arendamist digipädevuse raamistiku abil, uurida vabatahtliku enesehindamise vahendi potentsiaali koolide digisuutlikkuse hindamisel ning arendada edasi ELi veebikeskkondi ja veebipõhiseid vahendeid;
- 18) tõhustada loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste, (kunsti) ja matemaatika õpetamist, edendades parimaid tavasid, tugevdades ELi tasandil koolide koostööd kõrgharidus-, teadusuuringute ja ärisektoriga, ning tegelda soolise ebavõrdsuse ja sooliste stereotüüpide likvideerimisega;
- 19) tugevdada vastastikust õpet ja vastastikust nõustamist ning kogemuste ja parimate tavade vahetamist, eelkõige alushariduse ja lapsehoiu, kvaliteedi tagamise, õpetajate ja koolijuhtide karjääri ja täienduskoolituse ning kaasava hariduse valdkonnas;
- 20) edendada ja toetada kaasavust hariduses, sealhulgas erineva keelelise ja kultuurilise taustaga õpilaste õpetamispoliitika katsete kaudu, ning tugevdada liikmesriikide koostööd Euroopa Eripedagoogika ja Kaasava Hariduse Agentuuri ning muude asjaomaste asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega;
- 21) edendada ja toetada haridusalaseid teadusuuringuid ning levitada selliste teadusuuringute tulemusi, arendada koostöös liikmesriikidega ühist tulemuslikku tegevust OECDga, et koguda ühiseid võrreldavaid andmeid ja aruandeid koolihariduse kohta, tõhustades sealhulgas Eurydice võrgustiku ja OECD ühist andmekogumist;
- 22) aidata vabatahtlikult abi taotlevatel liikmesriikidel välja töötada ja rakendada kooliharidussüsteemi ulatuslikke reforme, luues nõudlusel põhineva tehnilise toe ning võttes seejuures täielikult arvesse subsidiaarsuse põhimõtet. Tuge saaks pakkuda komisjoni talituste (sealhulgas struktuurireformi tugiteenistuse) ja ELi rahastamisvahendite (nt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ning programmi „Erasmus+“) kaudu;

LISAKS SELLELE RÕHUTAB, KUI OLULINE ON,

- 23) et komisjon võtaks käesolevaid järeldusi täielikult arvesse, kui ta koostab ettepanekuid, mis käsitlevad tulevast strateegilist koostööraamistikku hariduse ja koolituse valdkonnas ning liidu haridus- ja koolitusprogrammi pärast 2020. aastat.
-

LISA

Poliitiline taust

1. Nõukogu järeldused noorte 21. sajandiks ettevalmistamise kohta: koole käsitlev Euroopa koostöökava (21. november 2008).
 2. Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile – Parandada 21. sajandiks vajalikke pädevusi – koole käsitlev Euroopa koostöökava (3. juuli 2008).
 3. Nõukogu järeldused, mis käsitlevad strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal („ET 2020“) (12. mai 2009).
 4. Nõukogu järeldused väikelaste hariduse ja hoiu kohta: lapsed tuleb eluks tulevikuuühiskonnas hästi ette valmistada (19.–20. mai 2011).
 5. Nõukogu järeldused tõhusa õpetajahariduse kohta (20. mai 2014).
 6. Nõukogu järeldused tõhusa juhtimise kohta hariduses (25.–26. november 2013).
 7. Deklaratsioon kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamise kohta hariduse kaudu (17. märts 2015, Pariis).
 8. Nõukogu järeldused alushariduse ja põhihariduse rolli kohta loovuse, innovatsiooni ja digipädevuse edendamisel (18.–19. mai 2015).
 9. Nõukogu ja komisjoni 2015. aasta ühisaruanne hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilise raamistiku (HK 2020) rakendamise kohta – Hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö uued prioriteetid (23.–24. november 2015).
 10. Nõukogu järeldused haridussüsteemist varakult lahkumise vähendamise ja koolis edukalt toimetulemise edendamise kohta (23.–24. november 2015).
 11. Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon sotsiaal-majandusliku arengu ja kaasatuse edendamise kohta ELis hariduse kaudu; hariduse ja koolituse panus 2016. aasta Euroopa poolaastasse (24. veebruar 2016).
 12. Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Euroopa uus oskuste tegevuskava. Koostöö inimkapitali tugevdamiseks ning töölesobivuse ja konkurentsivõime suurendamiseks (10. juuni 2016).
 13. Hariduse ja koolituse valdkonna 2016. aasta ülevaade (7. november 2016).
 14. Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Hariduse täiustamine ja moderniseerimine (7. detsember 2016).
 15. Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused kaasamise kohta mitmekesisuses, et tagada kvaliteetne haridus igaihele (17. veebruar 2017).
 16. Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Koolide arendamine ja õpetamise täiustamine, et anda noortele edasiseks eluks hea stardipositsioon (30. mai 2017).
-